

# Zemřel prof. MUDr. Karel Trnavský, DrSc.

Ve věku nedožitých 87 let podlehl dlouhé nemoci 14. října 2017 v Praze významný lékař, pedagog, výzkumník a především skvělý člověk prof. Karel Trnavský. Narodil se 6. prosince 1930 v Brně. Obecnou školu navštěvoval v Ostravě, gymnázium opět v Brně a lékařskou fakultu vystudoval v Olomouci. Pro úplnost dodám, že jeho rodina bydlela v Prostějově od roku 1947 a on sám později rodiče navštěvoval pravidelně až do jejich smrti v roce 1990.

Už během studií v Olomouci navázal celoživotní přátelství se spolužáky – pozdějšími profesory – Vykydalem, Klabussayem a Kolaříkem. Ještě jako medik začal výzkumně pracovat, nejdříve u biochemika prof. Šantavého, známého hlavně pracemi o kolchicinu a jeho derivátech. K tomuto tématu se profesor Trnavský vracel a publikoval ještě několikrát. Později bádala na farmakologii, kde působil i jeho přítel Lambert Klabussay (později po mnoho let hlavní internista ČR) a ještě před promocí spolu publikovali kolem 10 prací. Asi od čtvrtého ročníku začal pan profesor docházet na 1. interní kliniku, kde jeho kolega Vykydal jako mladý asistent vedl úsek revmatologie. Postupně se začal zajímat o revmatické choroby stále hlouběji a spolu s Vykydalem navštěvovali revmatologické kongresy, kde se (stále ještě jako medik!) seznámil se špičkami tehdejší revmatologie u nás.

Po ukončení studia nastoupil 1. dubna 1955 do Výzkumného ústavu reumatických chorob v Piešťanech jako sekundární lékař. Zde založil experimentální oddělení a postupně se stal vedoucím výzkumným pracovníkem. Práce, které profesor Trnavský se svými spolupracovníky zde vyprodukovali, mu zajistily respekt ve světě. Přednášel na kongresech po celém světě. Měl výborné jazykové znalosti a logicky byl zvolen

do exekutivy Evropské ligy proti revmatismu (EULAR) a také její celosvětové obdoby (ILAR). Spolupracoval i s WHO a pravidelně docházel na zasedání komise do Kodaně, evropské centrály WHO. Toto vše vedlo k tomu, že se znal se všemi významnými revmatology ve světě a mnoho z nich se stalo jeho velmi dobrými přáteli. Mělo to velký význam později, když dojednával studijní pobyty pro mladé lékaře v zahraničí. Ani z Piešťan nepřerušil svoje kontakty se svojí alma mater a do Olomouce nadále dojížděl. Externě zde přednášel i zkoušel a byl po mnoho let členem naší katedry. Obhajoval tu kandidátskou práci v roce 1961, později zde v roce 1979 habilitoval a v roce 1984 se stal profesorem.

V té době dostal nabídku od Ministerstva zdravotnictví na místo ředitele Výzkumného ústavu chorob revmatických v Praze, kterou dlouho zvažoval a nakonec přijal. Ředitelem ústavu se stal od 1. 2. 1983. Profesor Trnavský odvedl obrovský kus práce, a to jak v oblasti výzkumu a organizace týmů, tak i v oblasti léčebně preventivní péče. Celkem publikoval 15 monografií a více než 500 prací. Ústav vedl 7 let. Stal se členem předsednictva Vědecké rady MZ, řady komisí řídících výzkum, členem vědeckých rad fakult několika univerzit a nakonec vědeckým sekretářem České a Československé lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. V Praze přednášel na 1. LF UK a v Institutu pro doškolování lékařů. Zde založil i subkatedru revmatologie. Působil také jako vedoucí redaktor časopisu Fysiatrický a reumatologický věstník, který transformoval na současný časopis Česká revmatologie.

V roce 1990 došlo ve společnosti k mnohým změnám a profesor Trnavský musel post ředitele VÚCHR obhajovat v konkurzu postupně třikrát

a v každém vyhrál. Přesto tehdejší ministr zdravotnictví jmenoval do funkce někoho jiného. Z ústavu odešel do Arthrocentra, nestátního zdravotnického zařízení, které založila a dosud vede jeho manželka Jana, kde mohl vykonávat praxi revmatologa.

V roce 1999 mu bylo ministrem zdravotnictví nabídnuto místo ředitele IPVZ, které zastával po dobu 3 let, ke všeobecné spokojenosti zaměstnanců i celé obce lékařů. V postgraduálních kurzech předával dále své bohaté praktické zkušenosti i teoretické znalosti dalším generacím lékařů s nadhledem, velkorysostí i kritičností.

Profesor Trnavský prožil třetinu života na Moravě, třetinu na Slovensku a třetinu v Praze. Každé prostředí formovalo jeho postoje. V jedné byl přímý, stál si za slovem. Bylo pro něj někdy asi těžké pochopit, že v Praze „ano“ znamená snad, možná, a to samé platí pro „ne“.

Pan profesor byl i neobyčejně vzdělaný člověk a kultura byla součástí jeho životního stylu. Měl nadprůměrné znalosti z filozofie. Miloval literaturu, často navštěvoval galerie, pravidelně také chodil na koncerty vážné hudby a doma měl bohatý archiv CD nahrávek.

Na sklonku života se potýkal s chronickou nemocí, nad kterou nemohl zvítězit. I když intelekt zůstával neporušen, tělo vypovídalo poslušnost. Do posledních chvil byl vzorně ošetřován rodinou, zejména manželkou Janou.

V profesorovi Trnavském lékařská obec ztrácí velkého lékaře, vědce i pedagoga a vzácného člověka. Zanechal velkou stopu nejen na poli české a slovenské, ale i evropské a světové revmatologie.

Vážený pane profesore, bylo mi ctí s Vámi pracovat.

Prof. MUDr. Štefan Alušík, CSc.